

„POKROK“ vychádza každý piatok

adresa pre všetky zásielky:

Josef Tealík Uh. Skalica (Szokolca).

Ustanovy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemka 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijmajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Dieťa usmrtené kvetovým stolkom.

Tažká rana osudu zasiahla rodinu miestodržiteľského tajomníka p. A. Müllera. V sobotu o 11. hod. predpol. našli 8-ročnú dcerušku Karolinu v jednej izbe bytu svojich rodičov v luži krve mŕtvu. Pri nej ležal prevrátený ťažký železný kvetový stôl a roztrepané kvietniky. Zistilo sa, že Karolina v neprítomnosti rodičov vyskočila na stoličku blízko okna, kde stál železný kvetový stôl, stolička sa prevrátila a dieťa padlo stranou na kvetový stôl, ktorý aj strhla na seba. Ostrými krajinami ťažkého stolku utrpela na hlave tak ťažké zranenie, že v niekoľko okamžikoch skonala. Keď matka sa o 12. hod. vrátila z návštevy, našla v izbe chladnú mŕtvolu svojho miláčika. Dajte tedy pozor na dieťa a nenechajte ich samé.

Práca.

Je účelné narábanie s vecmi, ktoré máme tým cieľom, aby sme z nich vytvorili nové, ktoré nemáme. Práca zdvíha veľkolepé chrámy do výšky, siahajú až po 1000 metrov do hĺbky zeme. Práca vyrába všetky látky, ktorými sa šatíme a skoro všetky jedlá a nápoje, ktorými žijeme. Práca je, ktorá mení blato na zlato, prácou prepravuje sa toto plačlivé údolí na raj.

Či vykonáva prácu zvierat, či stroj, či človek, možno hovoriť vždy len o práci človeka. I zvierat treba chytiť, treba skrotiť a využiť. To je práca človeka. I stroj treba prv vynajst, složiť, potom do pohybu uviesť. Každá práca je práca človeka.

Avšak nielen práca rúk sa môže menovať prácou, lež ťažká práca je tá, ktorú koná človek, keď rozumom pracuje: na základe už poznaných pravd vyhľadáva nové, posiaľ nepoznané pravdy. Nespravodlivo by súdil roľník, lebo fabričný robotník, keď by lekárom, učiteľom, kňazom opovrhoval myslieť si, že práca týchto sa prácou menovať nemôže. Ku rozumovej práci práve tak je potreba napnúť modzgy, ako ruky treba namáhať, keď roľník okopávať, tesár tesat musí. Napnutie modzgu suší šťavy tela, oslabuje telo práve tak, ako napnutie tela.

Vzájomná láska ľudí tu na zemi vtedy pokročí ku dokonalosti, keď sa ľudia dľa tejto rovnosti práce jedon druhého ctia naučia. Doterajší svet delil ľudí na pánov a nepánov. Páni sú vraj tí, ktorí nerobia nič, nepáni tí, ktorí robia musia. Pán sa za telesnú prácu hanbil a nepán prácu duševnú za prácu neuznal. Neblahý pomer, neblahé následky. V pracovnom ľudu od jakživa bola istá nenávisť a nedôvera oproti pánom. Kňaz, učiteľ, lekár, ktorý káže, poučuje ľud, organizuje, zakladá spolky, píše noviny ešte ani dnes nepride uznania. Jeho namáhanie neuzná sa za potrebnú prácu, trebárs on i po nociach píše, namáhave cestuje, vyhľadáva spôsoby, trápí sa, aby nevďačných a nevedomých ľudí ku ich dobru po hromade udržal.

Povedate roľníkovi, remeselníkovi, že toto napnutie modzgov a neustále bojovanie všetkých schopností je práca, tak ctihodná, jako práca jeho a on sa vám vysmeje.

Tým však nechcem tvrdiť, že medzi páni a nepánmi by bolo porozumie pre prácu nepánov (pán-nepán, užívam tieto výrazy nie jako by som ľudstvo dľa nich delil, lež preto, že sa ľudstvo samo dľa nich delilo už posiaľ.)

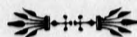
Čiernokabátnikovi sa už remeselník hnusí a ten remeselník zase len podľa čierneho kabáta a haleny delí svet. Naši remeselníci hrešia proti vlastnej cti, jestli roľníkovi nadávajú do chrapúnov. Každá práca jednako je úctyhodná, lebo každý podľa vloh mu Bohom daných s dobrou vôľou pracuje, aby na budovu dobrobytu ľudskej spoločnosti aspoň jeden kameň priložil.

Týmto podcenovaním telesnej práce najviac kazia sa ľudia. Že „pán“ hanbí sa niest po ulici nejaký balík, bednu, ktorú kúpil, slúžka jeho učí sa a hanbí sa za prácu takú tiež. Nosenie nábytku pri sťahovaní sa považujú niektorí za tak nízku prácu, že na prácu tú, trebárs pri dobrej pláci nedá sa nik iný, iba postava z ulice. Mali ste vidieť ten smiech ľudí, keď pri sťahovaní statoční sedliacki chlapi pomáhali.

Skalický potr. spolok nemôže roky dostať poriadneho silného sluhu, prečo? Preto, že roznášanie a rozvážanie múčnych mechov považujú

je sa za nižšiu prácu. Remeselník, ktorý pridnesom klesaní malého remesla len živorí, tam by sa i s rodinou krásne vyživil. Nedajbože ho tam dostať. Prečo? Lebo by sa mu celý svet smál. Pokiaľ to bude trvať, nikdy nebude porozumenie, ani lásky medzi nami. Nový svet Amerika kliešti už pomalu cestu. Známe človeka, ktorý tu bol pisárom, teda „pánom“ a dnes v Amerike zamätá česty. Neposmievam sa mu, ba práve vážim si ho, len to mi je ľúto, že keďby sa na podobnú prácu u nás dal, celý svet by sa mu smál.

Žiadna práca nenie na smiech, lebo každá práca mení blato na zlato, každá prerába toto trnisté údolí na raj. Až bude porozumenie pre prácu, bude aj raj. Pracovitému človeku všetko čerf.

Pán richtár.

Velmi dôležitým činiteľom v obci a vo verejnom živote vôbec je richtár; myslím tak všeobecne: dedinský richtár. On je zástupcom obci, on je vlastne jej ústami. Z väčšiny možno hovoriť: „Aký richtár, taká obec;“ a opačne: „aká obec, taký richtár.“

Každý dobrý richtár o to dbá, aby bol hoden tej cti a úcty, ktorú od obecnstva požíva. Nezneužíje dôvery občanov vo správe obecného majetku; ba naopak gazduje s ním veľmi opatrne, tak ako sa na dobrého gazdu sluší. Do duše by sa musel hanbiť, keďby mu mohol dakto spravodlivo na oči vyhodit, že na škodu občanov, a keď by to len bagatel bol, pre svoje osobné ciele použil. Tu platí to príslovie: „svoje je sväté, ale cudzie najsvätejšie.“

Dobrý richtár vedie si preto správne zápis, aby mohol na konci každého roku a pri konci svojho úradovania s dobrým svedomím odovzdať úcty a složiť „počet z vladárstva svojho“. Vo väčších obciach pravda že on sám všetko viesť nemôže, no za to má pri ruke svojich: podrichtára, prisazných, iné úradné osoby, a konečne obecného úradníka: notáriusa, takzvané pero obci.

Pole činnosti každého richtára je tak široké, že keďby náležite svojmu úradu sa venoval a všade vo všetkom o pokrok v obci sa staral, musel by sa za nedlho obrat k lepšiemu v obci ukázať.

Už zovnajšok obce prezradí často, akého richtára má obec. V uliciach niet kaluží a smetísk; z domov nevyteká hnojovka na chodníky a na cesty a neotruje povetrie. Cesty sú opravené, v obci hojnosť stromovia pre okrasu a pre užitok.

V riadne usporiadanej obci je starosť o výchovu mládeže najväčšia. Primeraný počet tried a škola zaopatrená všetkými pomôckami. Kde možno, treba zariadiť pokračovacie, to jest: opakujúce školy, a gazdovské. Naš dorost musí v budúcnosti pomôcť si vedieť, — bedákanie ho nespasí. A tu jedine vzdelanie bude im dobrou zbraňou.

Kde sa šporuje na školách a na výučte, tam sa peniaze vyhadzujú.

Najväčšou metlou obce je pijaństwo. Nielen že ľudia prichodia o majetok a zanedbávajú svoje povolanie, ale pripravujú sa aj o zdravie a zanechávajú po sebe potomstvo otupené, neschopné životného boja, často neduživcov, bibcov a žobrákov na tele aj na duši. Dobrý richtár hneď v zárodku pijaństwo potlačuje. Kto už bol pijanom, poučuje, karhá ich; dohovára, vysvetľuje a pomaľučky docieľi mnoho. A keď ináčie nie, zakročí v rodine. K tomu najde richtár vždycky spôsob a príležitost.

Zanedbanej mládeži venuje vždy najväčšiu pozornosť. Keď teraz zgrblí jednu dve zlatovky vydať na jej výchovu, neskoršie, až doraste, doista bude musieť vydať viacej. To je už dávno dokázané, že najviac z takejto pochodia tuláci a zločinci, ktorí potom veľké peniaze stoja a mnoho farchy na obce uvažujú.

Dobrý richtár dbá o to, aby sem-tam boli v obciach vydržiavané prednášky o gazdovstve, o svojpomoci, o časových otázkach, o zdravotníctve, atd. Pri tom dbá o to, aby sa v obci čítali dobré a odborné časopise.

V istej obci mali tiež staršieho už človeka za richtára. Tento hneď zo začiatku obrátil dosavadný smer obecného gazdovstva hore nohami. Predtým schádzal sa obyčajne výbor, keď mali žižň-snáď. — Rilo sa na obecné trovy, ale pre obec vykonalo sa málo. Hneď pri prvej schôdzke po richtárskej voľbe, hovoril tento richtár: „Keď odhlasujete z obecného dačo na prepitie, nedbám; ale ja ešte šťastček mám, aby som si pohár piva, lebo vína zaplatil; žižň hasiť na obecné trovy nebudem!“

Výborovia, ktorí sa hanbili, ktorí hndrali: ale keď videli, že richtár ani kvapky z toho prijat nechce, ba s nimi pri jednom stole sedieť sa zdráha, privolili, aby sa za takové peniaze radšej noviny kúpili a rozdali.

A viete, čo z toho vykvetlo? To, že pijatky zmiznuly a s pijatkami nesváry, osočovanie, šudrstvo a klebetárstvo. Nebolo na to času, bo hovor pohyboval sa vždy len o tom, o čom pojednávaly časopise a o dôležitých záležitostiach. A teraz je tam richtár váženou osobnosťou, obec je vyhlásená za vzor iným. Papufovali na neho, hovorili, že nič nesvedie. A dnes? Čuvá si ho.

Tolko môže dobrý richtár: Ale pravda, všetko nemôže vykonať sám, obzvlášťne nenili pre ten úrad náležite pripravený; jemu musia pomáhať aj iní; veď na to sú prisazní a úradovia.

Z takejto obce bude vždy dobrý richtár, či ten, lebo iný, o to sa postarajú už sami občania, budú-li len chcieť. Preto treba započat hneď od mládeže. To sú tí budúci občania, výborovia, richtári.

Každý richtár, každý výbor musí dbať, aby bol dobrým richtárom, dobrým výborom. Neni to peknejšie, keď zostane po nich pekna pamiatka a ľud povie: „To bol richtár.“ ako keď naňho laje a povie: „No veru, dobre je je preč!“ — S. F.

Čo nového vo svete?

Čárskym úkazom, 23. júla vydaným, duma je rozpustená.

Nová дума svolaná je na 5. marca 1907. Termín nových volieb určí sa pozdejšie.

Ministerpredseda Goremykin odstúpil; čár vymenoval na jeho miesto Stolypina, ministra vnútorných diel.

Hospodárstvo.

— Prednosti obilia o kratšej slame. Každý gazda radosť máva z vysokého obilia preto, že neberúc ani ohľad na srno, dlhá slama krm rozmnožuje. Avšak dlhá slama býva obyčajne i tistá, a tak veľmi tvrdá, najmä ak sme nechali otlie na koreni prezriať. V tomto páde čo sme vyhrali na dlhosti slamy, ztratili sme na jej zázivnosti. Otázka tedy je: či máme pestovať obilie, ktoré dľa zkušienosti vysoko do slamy žene, a či také rodzaje, ktoré kratšiu slamu majú? Z mnohostranných a dlhoročných zkušienosti vysvitá, že čím dlhšie steblá slamy daktorý druh obilný máva, tým menej rozkoreňuje sa, tak že na príklad pri ražnom osení, až do 9 stôp vysokom, skoro každý koreň iba jedno steblo máva, kdež o pri obilných druhoch toho istého mena, kratšiu slamu mávajúcich, z každého temer koreňa viac stebiel vyrastá, v ktorých dostaneme dohatú náhradu tej dlhej, ale obyčajne tvrdej slamy. — Okrem toho ale krátka a tenšia slama je pre dorábanie hnoja veľmi dôležitá, preto že ona pohľuje o veľa viac moču a tekutých látok hnojivých. Staly sa v tom ohľade veľmi prísne zkušy, a síce s týmto výsledkom: Cent dlhej

a silnej slamy, v hnojovici močený vážil 215 funtov, po vytláčení 178; naproti tomu ale cent kratšej a tenšej slamy, za ten istý čas, ako v prvom páde, v hnojovici namočený, vážil 386 a po vytláčení ešte 300 funtov. Tieto čísla sú tak zreteľné, že nepotrebujú dlhého vysvetľovania; povedzme si jednoducho to; že cent kratšej a tenšej slamy, jestliže mohla do štátocne moču a riedkych výkalov v íjät do seba, istotne o jednu tretinu viac hnoja vydá, než dlhá a tlstá slema.

Poistenie dobytky.

II.

Prospekt.

Aby vyhoveno bylo stále naléhavější potrebě v příčině možnosti pojištění nejdůležitějších zvířat domácích, zřídil moravský sněm zemský dobytčí pojišťovnu. Pojišťovna ta spočívá na základních myšlenkách dobrovolnosti, vzájemnosti, zemské správy a zemské podpory. Výdělků se nedomáhá žádného; jakýkoliv výdělek jest vyloučen již zásadou vzájemnosti, jež vyhraňuje veškeré přebytky v poslední řadě pojištěným. Naopak jediným účelem ústavu jest zvelebení moravského chovu dobytky, pro kterýžto účel přináší země značné oběti, jednak tím, že pojišťovně této přikázala fond 310.464 K 49 h, jednak tím, že věnovala jí roční příspěvek 100.000 K.

Vzhledem k poměrům národnostním v zemi dělí se zemská pojišťovna dobytčí na dvě sekce: českou a německou. V každé sekci jest tolik oddělení, kolik druhů dobytky se pojišťuje; prozatím zřízena jsou pouze oddělení pro koně a dobytek hovězí.

Ve spojení s jednotlivými odděleními ústavu má pojišťování dobytky býti též prostředkováno celou řadou pojišťoven místních, které mají za účel, aby vyhoveno bylo různosti hospodářských poměrů, a jež mají zabrániti, aby majitelé dobytky v jedné obci nemuseli ručiti za škody držitelů dobytky v obcích jiných. Tímto způsobem sajišťují místní pojišťovny súčasněným majitelům dobytky všechny výhody, z příznivého výsledku provozovaného plynoucí.

Proti škodám z případného nepříznivého výsledku poskytuje se však ochrana do té míry, že jednotlivé pojišťovny místní vstoupí vůči ústavu zemskému v poměr zpětného pojištění v ten způsob, že jak pojistné, tak i škody nese místní pojišťovna a ústav zemský z polovice.

Místní pojišťovny mohou se na základě připravených vzorných stanov zříditi, jakmile 100 zvířat k pojištění způsobilých právoplatným způsobem k pojištění bude přihlášeno, a mimo to — při pojištění dobytky hovězího — nejméně 50 majitelů dobytky své přistoupení ohlásí.

Pojišťování děje se na základě těchže podmínek jak u pojišťoven místních, tak i u ústavu zemského. Podmínky tyto dávají majitelé dobytky na vůli, aby pojištění uzavřel, či nie Rozhodne-li se pro pojištění, nemůže je obmeziti na jednotlivé kusy dobytky, nýbrž pojištění musí veškerý svůj počet dobytky dotyčného druhu v jedné obci se nacházející. Pojištění připravuje se posáním návrhu a soupisem dobytky, který má býti pojištěn, v archu přijímacím. Uzavřené pojištění osvědčuje se vystavením pojistky. Pojištění jednou uzavřené trvá tak dlouho, pokud majitel dobytky platí předepsané pojistné. Přestane-li se platiti, zaniká tím pojištění. Mimo to může býti dána s obou stran výpověď.

Pojištění předsevzeme se na základě ceny pojištěných zvířat, majitelem dobytky udané. Cenou touto řídí se výše příspěvků i odškodné.

(Pokračování nasl.)

Odporúčajte Pokrok.

Drobné zprávy.

— **Členov spolku sv. Vincenta úctive vyzývame,** aby svoje členovské poplatky zplácali. V tieto časy každú nedelu od 11. hod. do 12. bude poplatky odberať pokladník p. Engelber. Pinkalsky v kat. dome vo vincent-skej výborovni.

— **Smrť.** Dňa 21. t. m. zomrel Ján Štrobl, typograf v turčiansko-sv. martinskej knihtačiarne, ktorý bol aj literárne činný pod menom „Janko Klen“ a dňa 23. marca 1904 posúdený bol tlačovým súdom v Pešťbudine pre „popudzovanie proti maďarstvu“, aké že obsažené bolo v článku „Vážne si duchovnú jednotu“ v „Nár. Novinách“ č. 88 dňa 1903, na jeden mesiac štátneho väzenia. Pokoj práhu jeho!

— **Automobil.** Z Viedne oznamujú, že tam predvčerom popoludní strojník Eugen Sandos s jedným automobilom, na ktorom sedely 17-ročná Leopoldina Klaubegger a tejto 16-ročná sestra Anna, vrazil do jedného stroju. Automobil sa dolámal, Anna Klaubegger naskutku zomrela, jej sestra si zlomila nohu a Sandos sa tiež ranil, tak že ho museli odvieť do nemocnice, kde včera zomrel.

— **Popálená ženská.** Manželka hlavnomestského nádenníka Jána Csubánszkeho predvčerom na svojom byte na Maglódskej ceste natierala si liehom boľavú nohu. Jej syn prišiel domov a ponevác bolo už v izbe tma, zapálil sirku. Zápalka padla na nohu ženskej a lieh sa chytil plameňom. Ženská sa nebezpečne popálila, tak že ju privolaní dobrovoľní ochrancí museli zaviesť do nemocnice.

BESEDNICA.

Ešte dačo o žitkovských bohyňách.

V č. 6. 7., a 8. minulého roku podal som črtu o pôsobení týchto bohyň, obmedzujúc sa na nřdobudnuté zkušenosti a sberku niektorých príkladov. Ale nie je to tak ľahko dozvedeť sa s istotou všetky figle a všetky spôsoby ich zažehňavania, bo našinca, ktorého osobitne už poznajú, neprípustia do ich svätyně a „klienti“ veru dačo málo prezradia, iba ak neboli uspokojení. Sem-tam sa podarí cudzému, nenápadnému na každý spôsob, ale celkom neznámemu a troška chorľavému vzdelanejšiemu človekovi bohyňu previesť a dačo vyskúmať, čo sa pred verejnoscť hodí.

Tak nedávno mal som príležitosť voľakoho „na výzvedy“ poslať s tou podmienkou, že mi potom všetko sdeľí. To ale nebolo ešte dostatočné, musel som aj „andzela“ podplatit litrom kvitu, aby mi vyzradil a zreteľno rozpovedal formule, dla ktorých bohyňa pomáha; v tomto páde: — milencom.

Dievčatá pozor!! Váš sa to týka! Bohyňa vie priam ako zlodejov vyskúmať, nemoce hojit, tajné veci odkrývať, tak aj dievkam milencov prížehňávať. A to trikrát za dňa, a síce: pri východe slnka, na poludne, a pri západe slnka.

Bohyňa vyjde s dievčatom do poľa pod širé nebe, potom odriekava s dievčatom nasledujúcu zažehňávačku, a síce:

1., pri východe slnka: „Vitaj, svitaj, mo-jež milé, premilé svitáničko; a ranná rosičko, ty nepadať, a jasné slúnečko, ty nevychádzaj a neosvčďuj na hory, na doly, na križove cesty, z nemocných ľudí, na tehodné ženy, na jiné zemské úrody; ale ty padať a s-daj na toho, kršteného, ale nemenovaného odsúzenca mého, ktorý je mne od Pána Boha odsúzený, aby býť pred mé oči postavený, do mého srdca zaščipený. Ty jasné slúnečko, ty naň svitíš, ty ho vidíš, tak mu rozníc a rozehrej jeho srdce, jeho plúce, jeho tri sta údov a stavov.

aby teu mój odsúzenec, který je mne od Boha odsúzený, aby on nemohel ani jesti ani piť, ani tabáku kúřití, ani spať ani ve-selý býti, enem na mňa menovanú, krštenú mysliti, ke mne bežeti, aby mu nebyla hodina hodinou, ródina rodinou, sestra sestrou, bratr bratrem, matka matkou, otec otcem; aby mu to nebylo nic milé, enem tá jeho odsúzenica s božskou pomocou byla pred oči jeho ostave-ná, aby mu kapalo na jeho temeno, na jeho rameno, na jeho srdce, na jeho plúce, na jeho tri sta údov a stavov, aby on nemohel ani jesti, ani piť, ani spať, ani veselým býti, enem k téj menovanej krtenej bežeti, doky k ní nedobehne a slovéčko s ňou nezahoví a do stavu manželského s ňou nevstúpi; aby mu ona byla najmilejši nade všechny inši, nade vš cky panny, nade všechny vdovy, nade všechny ženy, nade všechny závitky, nade všechny krá-lovny a cisárovny, nad drahy kameň, nad te-kúci med a nad ten diamanť. Jak je za horá-mi, nech sa prerúbe; jak je za vodami, nech preveze, jak je za železnými mřizamy, nech sa preláme; nech nemešká, neprodléva a k ní pribehne.“ —

2., V poludni: „Hen v téj onéj mrákave stojí stúl, na em stole pečeňa, pri téj pečeňe tri nože, tri rožne, tri vidlice; a vy nože, rožne, vidlice, nepchajte, nedžgajte do téj pe-čeňe, ale pchajte a džgajte toho krteného, ne-menovaného, jeho srdce — — atď. ako rá no; — — aby ho všecko pchalo a džgalo a nikde mu místečka nedalo.“ —

3., V-čer: „Mrkáni, mrkáničko, tmavá nocičko, studená rosičko, ty nepadať — — atď., ako ráno. —

Po tomto zažehňavaniu idú k bohyně a ona leje vosk, odriekavajúc: „Vitaj, vitaj, voščičku, povedz pravdu, pravdičku!“

Teraz útvaru vosku prorokuje, aký bude, odkiaľ príjde; je-li bohatý, či chudobný, slobodný či vdovec, starý, či mladý; atď.

Takto sa potom dievča dozvie, akého že-nicha bude mať. —

Devčiatka, ktorá sa chcete takto prezvedeť, — idzte len k bohyně. Ona je neomylná! — Na zdar vám! — S. F.

Oznamy

Kto chce mať

benzinovým motorom čím skoršie vymlátene a kto menovite s inými poľnými prácami zaostať nechce, nech sa čím skôr prihlási.

Taktiež i nádenníci sa prijímú, a síce: mužský 2 kor. a ženské kor. 140 denním platom.

S prvním motorom započnem mláťit v Holiči. S druhým ale v susedných dedinách, kde budú mať čím skoršie posväzané a odkiaľ sa najviac gazdov prihlási.

Prihlásiť sa môže každý, kto má najmenej 50—60 mandelov obyľia.

Príhlasy prijíma

Pavel Ružička, roľník v Holiči. č. 69.

Predá sa dom alebo do arendy v Popudínách (Szt. Istvánfalu) č. 27. Tento dom je gazdovský s maštálou a zahradou pod 1 mericu. Bližšie zprávy podá Jozef Monath, Mokřyháj

Na predaj vinohrad aj s úrodou, roľu obsiatu datelinou v dolných novosádach a pol padelek pod hrubú mericu, pri foran-kovej studenci, predávajú nápadníci po zemre-lom p. Jánovi Petřialovi skrz verejnú licitáciu 5. augusta, v nedelu o 2. hod. odpoludňa u p. dr. Eužena Mitták na rynku. K prehladnutiu môže sa prihlásiť u Jána Jurašřika na pred-mestí.

Upozorňujeme našich čitateľov, že p. Daňo Šustek v Novom Sade Ujvidék má na sklade všetky hospodárske stroje a všetkých hospodárov solidne obsluži.

Kedy musíme prikrmovať statok krmným vápnom ?

1. Pri všetkých chorobách kostí, zvlášte pri mäknutí, krehkosti a jej predznakoch; lízavosti, keď statok handry, chlpy, a vlnu žere, keď drevo odhrýza, keď má riedky, kysle zavaňajúci trus. Tu pomôže jedine krmne vápno.

2. Keď sa statok takým krmom krmí, ktorý obsahuje málo vápna a minerálnych súčiastok. V suchých rokoch alebo z krmu v horúčostach koseného je to vždy.

3. Keď sa statok napája vodou ktorá je málo vápenatá.

4. Keď sa dáva statku seno alebo otava, ktorá je dažďom alebo povodňou vymoknutá.

5. Keď sa statok krmí krmom obsahujúcim mnoho kyselín, alebo ktorý tvorenie sa kyselín v črevách podporuje.

6. Keď sa statok behá, húka atď. Tak u kráv, ako kobyľ, sviň alebo ovcí, preto, že je treba, aby za týchto okolností zvierá využívalo nielen svoje vlastné kosti, ale aby tvorilo i kosť mláďat. To je dôležité menovite v druhej polovici nabežania a nahúkania atď. a kým mladé cucia.

7. Pri mladom statku a hydine je prikrmovanie krmným vápnom nevyhnutné. Tým zabezpečí sa vývin zdravej kostry.

8. Keď sa statok v značnej miere krmí plodmi koreňmi a odpadmi z fabrik (skrojkami vepy, rizkami, výpalkami atď.

9. Pri statku, ktorý krmí sa y dusných a vlhkých stajňach, pri nedostatku svetla a vzduchu, preto, že je statok za takýchto okolností rôznym nemociam náchylný.

10. Dojným kravám, ktorým treba nahraďiť značné množstvo kyseliny a vápna, ktoré v mlieku denne ztrácajú a ktoré nemožno samým krmom nahraďiť.

11. Keď statok ani pri dobrom krme neprospeje, keď je plemenný dobytok chudokrevným alebo keď chudne bez toho, že by bolo niektorú nemoc na ňom pozorovať. Keď na príklad bujak je neplodný.

12. Hydinu prikrmovať krmným vápnom menovite počas prchnutia je veľmi dôležité. Dľa mnohých pokusov s hydinou robených osvedčuje sa tento prídavok veľmi dobre, lebo hydina rýchle rastie, včas začne vajcia niesť a pre dochovávanie a masť chytro dorasta.

Pravé krmne vápno so značkou

„HOSPODÁR“

Dostať:

5 kg. vrečko za K. 2 — 50 kg. vreco za K. 12.—

výhradne v sklade

Jesonský v Lipt. Sv. Mikulaši.

Obširné návody a plakáty zadarmo. —
Hodí sa pre každý druh statku.

TELEGRAM !!

Sukne polovlnené po . . . 75-70 kr. a vyše.
Sukne grisetové vyšívane po 1 zl. 20 kr. a „
Sukne satenové tlačené modne po 93 kr. a „
Sukne kanafasové modne po 1 zl. 10 kr. a „
Sukne atlasové modne . po 1 zl. 5 kr. a vyše,
Sukne glotové, prádlo biele i delnicke, zástery
všetkých drnhov, ubrusy, soupavy, plátina, atď.,
všetko v rozličných farbách a modních vzor-
koch vyrába a dobierkou ľavne zasiela:

tkalcovna A. Jelínka v Jimramově.

Vzorčky zdarma a franco.

Bratia kresťané! Podporujte malopriemysel!
a len čistou ručnou prácu:

Inserujte

v kalendári

„Nová domová

Pokladnica.“

Moravské lázně

LUHAČOVICE

docílili roku 1905. návštevy

3834 osob

hostí lázeňských!

Nádherná lesní příroda.

Lázně minerální, bohaté na přirozenou kyselinu uhličitou, ústav vodoléčebný, inhalatorium, plovárna a lázně sluneční. — Levné ceny.

Osm lékařů, sedm restaurací.

Stanice v místě, též pošta a telegraf.

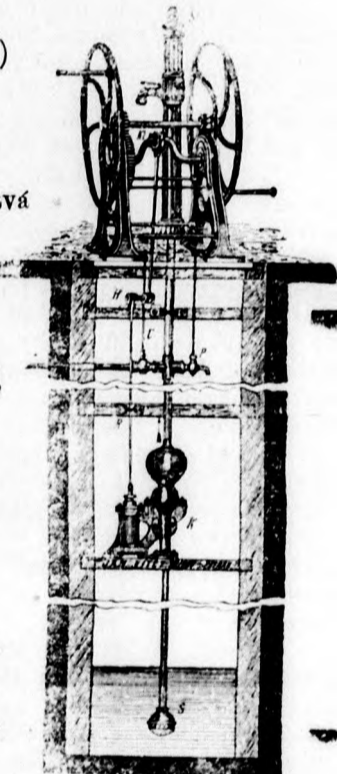
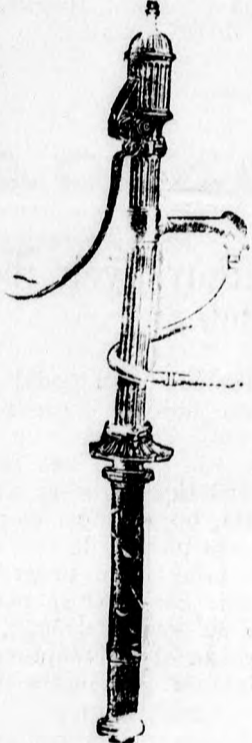
Prospekty zdarma.

Správa lázní v Luhačovicích.

Továrň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Přerově (Morava)
zariaduje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, garčovstvá
tehelne, továrne, zah-
rady, mliekárne atď.

Geniálny a
rady zdarma.

Spolehlivý zástupci a cestujúci sa príjmu.

Každá sporivá gazdina
používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docíli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE

v Kolíne a Prostejove, Morava
Hlavný zástupca horného uhorska je Jozef Pařízek
v Uh. Skalici.

